

پارامتر های تاثیر گذار بر حضور پذیری کودکان در فضاهای عمومی با رویکرد شهر دوستدار کودک، (نمونه موردی: منطقه یک شهر شیراز)

اسلام صادقی مهجن آبادی

کاشناس ارشد طراحی شهری

چکیده

افزایش شهرنشینی و کمبود فضاهای شهری برای حضور کودکان در محیط های شهری، موجب شده است تا حضور آن ها در این عرصه روزبه روز کاهش یابد. نبود این فضاها، باعث گردیده تا حس تعلق کودکان به فضای شهری به گونه ای متفاوت ارزیابی گردد. از این رو، می توان این گونه بیان داشت که محیط، نقش بنیادین در شکل گیری شخصیت و رشد کودک داشته که از این طریق می تواند عوامل فرهنگی، اجتماعی و یا بخش عمده ای از دل بستگی های محیطی و مکانی کودک در بستر خانواده و محله شکل بگیرد. پژوهش حاضر با هدف تبیین و تحلیل مولفه های موثر بر حضورپذیری کودکان در محلات با رویکرد شهر دوستدار کودک،؛ نمونه موردی: منطقه یک شهر شیراز انجام شده است. این تحقیق با مطالعات میدانی و کتابخانه ای و با استفاده از روش توصیفی، پرسشنامه ای تهیه گردید که توسط ۳۸۳ نفر از ساکنان منطقه یک شهر شیراز پاسخ داده شد. جهت تحلیل اطلاعات آماری از نرم افزار SPSS نسخه ۲۶ استفاده و تحلیل آماری داده ها در ۲ گروه توصیفی و تحلیلی انجام شد. با توجه به داده های بدست آمده، به بین معیارهای هویت مکان، حس خاطره انگیزی و حس تعلق به مکان در منطقه یک شهر شیراز و افزایش حضور پذیری کودکان محله در این بافت ها رابطه معنی داری وجود داشته باشد.

واژه های کلیدی: بافت تاریخی، شهر دوستدار کودک، منطقه یک شهر شیراز.

۱- مقدمه

طبق آمارهای رسمی در پایگاه اینترنتی سازمان ملل متحد در سال ۲۰۱۷، قریب به ۲ میلیارد نفر کودک ۰-۱۴ در جهان زندگی می کنند؛ که این میزان، یک چهارم جمعیت کل جهان محاسبه می گردد. در کشور ایران در همان سال، حدود ۱۹ میلیون کودک حدود یک چهارم جمعیت کشور) در آمارهای رسمی سازمان ملل متحد گزارش شده است. در سال ۱۹۸۹ میلادی پیمان حقوق کودک در مجمع عمومی سازمان ملل متحد به امضا درآمد و تمامی کشورها متعهد شدند برای اجرای آن در کشور خود تلاش کنند (کربلایی حسینی غیاثوند و سهیلی، ۱۳۹۲). بر این اساس، کودکان حقوقی اساسی برای زندگی، محافظت، شرکت داده شدن در بحث ها و همچنین موارد مختلف را خواهند داشت. این حقوق، یادآور می شود که کودکان در محیط های بدون تبعیض، شهر سالم و امن؛ حق رشد و زندگی دارند (گوکمن و گولای تاشچه، ۲۰۱۶). شهرهای دوستدار کودک، حاکمان محلی را تشویق می کند که بهترین تصمیم گیری ها را برای تحقق حقوق کودکان و سلامتی آنها انجام دهند. تصمیمات اتخاذ شده می بایست شامل در دسترس بودن فضای سبز، تجهیز شهر برای فعالیت های مختلف، حمل و نقل مناسب و در دسترس، فعالیت های اجتماعی و درون محله ای باشد (بروبرگ، کیتا، فاگرهولم، ۲۰۱۳).

افزایش شهرنشینی و کمبود فضاهای شهری جهت حضور و بازی کودکان باعث شده است تا حضور آنها در این عرصه روز به روز کاهش یابد. این گونه رفتار باعث گردیده تا حس تعلق کودکان به فضا به گونه ای متفاوت ارزیابی گردد. البته نوع بازیها و روش زندگی کودکان امروز، کاملا متفاوت با نسل قبل خود بوده و از این رو می بایست در پی راه حل های منطقی در دنیای مدرن امروز بود (ابراهیمی، سعیدی رضوانی، معانی منجیلی، ۱۳۹۰). ژان پیازه معتقد است که کودک از طریق حواس

خود می تواند محیط را شناخته و در جهت توسعه ادراکی خود، از آن استفاده کند (نیک روش و قاسمی سیچانی، ۱۳۹۳)

کودکان به عنوان کنشگران شایسته ای اجتماعی کمک های مهمی به جامعه می کنند و به عنوان اعضای جامعه علاقه ی زیادی به توسعه دارند (معروفی و سادات قریشی، ۱۳۹۳: ۶). از این رو توجه به کودکان و نیازهای آنان به عنوان حساس ترین گروه اجتماعی شهر بسیار حائز اهمیت است (استادی و همکاران، ۱۳۹۳: ۱۱).

از این رو براساس تئوری نیازها در هرم مازلو در سال ۱۹۶۸، امنیت یکی از نیازهای ضروری و وجودی انسان است، درست شبیه نیازهای فیزیولوژیک انسان و این مؤلفه بر سعادت و سلامت انسان ها بستگی مستقیمی دارد (رفیعیان و خدایی، ۱۳۸۹: ۱۷۲). لذا یکی از موارد مهم در عرصه های زندگی شهری، ایجاد محیط های مناسب کودکان است. برای ایجاد چنین محیط-

هایی در شهرها اقدامات گسترده‌ای صورت گرفته است که مهم ترین آن‌ها جنبش شهر دوستدار کودک می‌باشد که با هدف تخصیص حق شهروندی به کودکان، دولت‌ها را برای ایجاد محیط‌هایی متناسب با نیازها، خواسته‌ها و ویژگی‌های کودکان تشویق می‌نماید. با وجود تلاش‌های صورت گرفته، همچنان به این مسئله در طراحی و برنامه ریزی محیط‌های شهری و مسیرهای منتهی به مدرسه به عنوان اصلی‌ترین محیط‌های مورد استفاده کودکان کمتر توجه می‌شود. این خیابان‌ها از آن جهت با اهمیت محسوب می‌شوند که اولین سطح مواجهه اجتماعی کودک با شهر هستند و بسیاری از تعاملات اجتماعی و آشنایی کودکان با هم سن و سالان و محیط پیرامونشان در این معابر اتفاق می‌افتد (استادی و همکاران، ۱۳۹۳: ۱۰).

۲_ فرضیات تحقیق:

- ۱- بین افزایش پارامتر هویت مکان به مکان و میزان حضور پذیری کودکان در فضاهای عمومی شهری رابطه وجود دارد.
- ۲- بین افزایش پارامتر حس خاطره انگیزی و میزان حضور پذیری کودکان در فضاهای عمومی شهری رابطه وجود دارد.
- ۳- بین افزایش پارامتر حس تعلق به مکان و میزان حضور پذیری کودکان در فضاهای عمومی شهری رابطه وجود دارد.

۳- روش تحقیق

جامعه آماری این تحقیق شامل متوسط ساکنین منطقه یک شهر شیراز می‌باشد. جمعیت منطقه یک شهر شیراز بر طبق آمار سرشماری سال (۱۳۹۵)، جمعیتی برابر با ۱۵۹'۵۱۳ نفر (۴۹'۶۵۴ خانوار) در خود جای داده‌است. طبق فرمول کوکران نمونه آماری این پژوهش ۳۸۳ نفر در نظر گرفته شد.

برای برآورد حجم نمونه ی آماری از فرمول مورگان استفاده شده است. به قرار زیر:

$$n = \frac{N.t^2 .p.q}{N.d^2 + t^2 .p.q}$$

n=تعداد حجم نمونه است که از طریق فرمول کوکران به دست می‌آید.

N=تعداد کل جمعیت مورد مطالعه می‌باشد.

t = احتمال صحت گفتار است که با توجه به درصد احتمال اطمینان در سطح ۹۵ درصد، برابر با ۱/۹۶ می‌باشد.

P = احتمال وجود صفت.

q = احتمال فقدان صفت.

d احتمال خطا که در تحقیق ۵٪ در نظر گرفته شده است.

حجم نمونه این تحقیق ۳۸۳ نفر بطور تصادفی در روزهای مختلف هفته انتخاب و سئوالات خود را از این افراد خواهیم پرسید.

۱-۳ روش گردآوری اطلاعات

این تحقیق بر اساس هدف، کاربردی است و بر اساس ماهیت و روش، «توصیفی-تحلیلی» است. برای جمع‌آوری اطلاعات و داده‌های مورد نیاز در پژوهش حاضر از دو روش مطالعات اسنادی و میدانی استفاده شده است، اطلاعات و داده‌های مورد نیاز از روش کتابخانه‌ای (اسنادی)، شامل کتب، گزارش‌ها و تحقیقات پژوهشی، پایان‌نامه‌ها، نتایج سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن و سالنامه‌های آماری، در سال‌های مختلف بدست آمده است. روش میدانی بر روش پرسشنامه، مشاهده و مصاحبه، و با بهره‌گیری از نظرات مدیران و مسئولین شهرداری منطقه یک شهر شیراز می‌باشد. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه محقق ساخته می‌باشد.

۲-۳ نحوه تکمیل و امتیاز بندی

برای تکمیل این پرسشنامه از طیف پنج گزینه ای لیکرت استفاده شده است و امتیازات به شرح ذیل می‌باشد: کاملاً مخالفم=۱ مخالفم=۲، نظری ندارم=۳، موافقم=۴، کاملاً موافقم=۵.

۳-۳ روایی و پایایی:

روایی تعیین می‌کند که یک ابزار اندازه‌گیری تا چه حد یک مفهوم خاص را اندازه‌گیری می‌گیرد. روایی محتوا نشان می‌دهد که ابزار مورد نظر به تعداد کافی پرسش‌های مناسب برای اندازه‌گیری مفهوم مورد سنجش را در بردارد. هر قدر عناصر مقیاس، گسترده‌تر و قلمرو مفهوم مورد سنجش را بیشتر در برگیرند، روایی محتوا بیشتر خواهد بود به بیان دیگر، روایی محتوا نشان می‌دهد که ابعاد و عناصر یک مفهوم تا چه حد تحت پوشش دقیق قرار گرفته است روایی ظاهری نیز نشان می‌دهد که عناصر مورد سنجش به طور ظاهری توانایی اندازه‌گیری مفهوم ما را دارند و اینکه آیا صاحب نظران تأیید می‌کنند که ابزار، آنچه را که باید اندازه بگیرد اندازه می‌گیرد (سکاران، ۱۳۹۰).

محقق پرسشنامه مذکور را به تعدادی از خبرگان ارائه داده و نظرات اصلاحی آنان را اعمال گردید و در نهایت مورد تأیید آنها قرار گرفت. بنابراین، پرسشنامه‌های مورد استفاده در این تحقیق از روایی مورد نیاز برخوردار خواهند بود.

پایایی نیز عبارت است توانایی ابزار در حفظ پایایی خود در طول زمان، علیرغم شرایط غیره قابل کنترل آزمون و وضعیت خود پاسخ دهندگان است. پایایی این پژوهش با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ سنجیده می‌شود. آلفای کرونباخ بنا به تعریف برگمن^۱ (۲۰۰۶) و هایر^۲ (۲۰۱۱) به بررسی همبستگی درونی سئوالات می‌پردازد؛ و سپس بر مبنای این همبستگی‌ها ضریبی

^۱ - Berghman

^۲ - Hair

به نام ضریب آلفای کرونباخ ارائه می گردد (اله یاری بوزجانی، ۱۳۹۲). هایر (۲۰۱۱) بیان می دارد که در صورتی که ضریب آلفای کرونباخ بین ۰/۶ تا ۰/۸ درصد سازگار باشد سازگاری درونی روایی خوب و در صورتی که بیشتر از ۰/۸ درصد باشد سازگاری درونی بسیار خوب می باشد (اله یاری بوزجانی، ۱۳۹۲)؛ و همچنین بیان می کند میزان آلفای کرونباخ بین ۰/۸ تا ۰/۹ درصد را می توان به عنوان پایایی خوب در نظر گرفت.

۴_ مبانی نظری:

۴_۱_ امنیت

احساس امنیت شهری در فضاهای شهری " به این معناست که شهروندان بتوانند آزادانه جابه جا شوند، با همشهریان خود ارتباط برقرار کنند، به فعالیت های اجتماعی بپردازند، بدون آنکه تهدید شوند یا با خشونت و آزار و اذیت جسمی و روحی یا نابرابری جنسی مواجه شوند.

احساس امنیت به معنای امنیت خاطر شهروندان از مال، جان و ... است که خود نشانگر سازمان یافتگی، قانونمندی و باثبات بودن جامعه است" (صانعی، ۱۳۸۵، ۱۵۰). بنابراین فضای شهری امن از ویژگی ها و مؤلفه های عینی و کالبدی متعدد و گسترده ای برخوردار است که بعضاً دارای تأثیرات متقابل نیز هستند. اما علاوه بر این ها یک فضای شهر امن مستلزم تعاملات اجتماعی نیز هست. چنان که آرامش و امنیت شهرها صرفاً به وسیله پلیس تأمین نمی شود.

بلکه آرامش و امنیت عمدتاً به وسیله ایجاد شبکه ای پیچیده و تقریباً ناخودآگاهی از نظارت ها و رعایت داوطلبانه هنجارها در میان خود مردم حفظ می شود و به وسیله خود مردم اجرا می گردد (صالحی، ۱۳۸۷، ۱۱۳ - ۱۱۲).

۴-۲- شهر دوستدار کودک

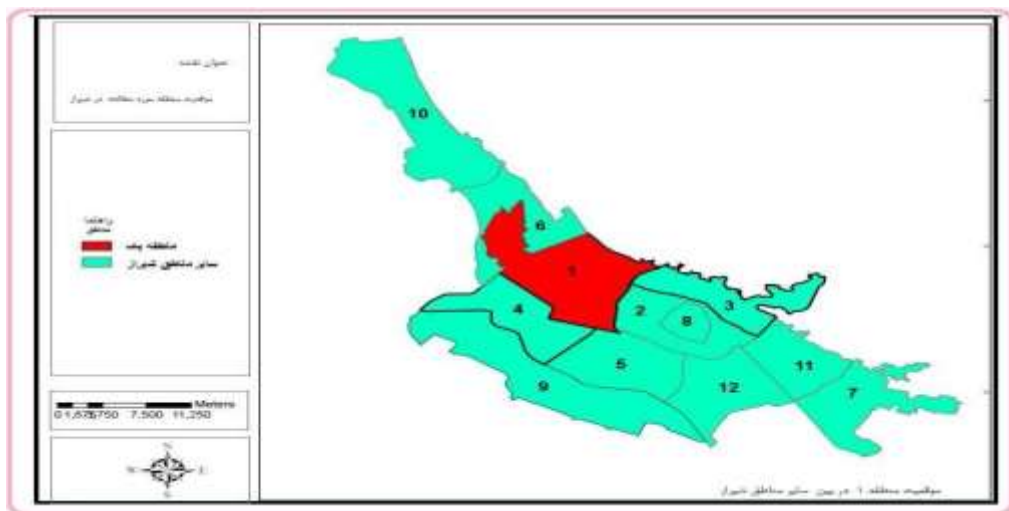
شهر دوستدار کودک نمایان گر کنوانسیون حقوق کودکان است. شهری که صدای کودکان در آن شنیده شده و نقش اصلی را خود او تعیین می کند. از این رو، شهر دوستدار کودک به تمامی جنبه های حقوقی، قوانین، سیاست، بودجه و برنامه ها وابسته است (یونیسف، ۲۰۰۹). در شهر دوستدار کودک با حکمروایی تحسین برانگیز، به کودکان اجازه ی حضور و مشارکت در تمامی ابعاد تصمیم گیری و فرایندها را می دهد (ریگیو، ۲۰۰۲). هدف از ایجاد فضاهای دوستدار کودک به وجود آوردن مکان های امنی است که کودک امکان مشارکت و فعالیت آزادانه را به صورت بازی، رفتار اجتماعی و آموزش از خود نشان دهد (فلاحی و گمینی اصفهانی، ۱۳۹۶). شهر دوستدار کودک به این معنا است که دولت مردان چگونه این شهرها را بر اساس علایق کودکان اداره می کنند. شهرهایی که در آن نوعی حقوق اساسی کودکان همانند سلامت، حمل و نقل، حمایت اجتماعی، آموزش و

فرهنگ رعایت می شود تنها شهر خوب برای کودک نیست؛ بلکه شهری است که توسط کودکان ساخته میشود (صفوی مقدم، نوغانی دخت بهمنی، مظلوم خراسانی، ۱۳۹۳). این موضوع به معنی مشارکت دادن کودکان برای شکل دادن در محیط اطرافشان است (کیانی و اسماعیل زاده کواکی، ۱۳۹۱). شهر دوستدار کودک شهری است که در آن خواسته های کودک در اولویت قرار گرفته و شرایط اجتماعی، فرهنگی و معماری شهر همسو با نیاز آنها بوده و حقوق کودکان در سیاست ها، قوانین، برنامه ها و بودجه ها منعکس می شود (کربلایی حسینی غیاثوند و سهیلی، ۱۳۹۲). در یک تعریف جامع و کلی، شهر دوستدار کودک شهری است که کودکان در آن حضور داشته و امکان مشارکت در سطوح محلی را دارا بوده و تعامل اجتماعی بین کودکان در شهر مشاهده شود.

۵_ محدوده پژوهش

محدوده مطالعاتی این تحقیق شامل دو محدوده مسکونی شامل قسمت هایی از نواحی معالی آباد و نیایش واقع در منطقه یک شهرداری شیراز است. منطقه یک به عنوان یکی از بزرگ ترین مناطق شهر بخش عمده ای از شمال، مرکز و شمال غرب شیراز را در بر می گیرد و مساحتی بالغ بر ۴۵۰۰ هکتار؛ یعنی یک چهارم مساحت شهر شیراز را شامل می شود. جمعیت منطقه نزدیک به ۱۸۵ هزار نفر و تراکم ناخالص جمعیتی آن ۴۰ نفر در هکتار و دارای رشد سالانه جمعیتی ۱ درصد است (مهندسین مشاور فرهاد، ۱۳۸۵).

نقشه ۱: موقعیت منطقه یک شیراز (ماخذ: رحیمی و همکاران، ۱۳۹۶، ۷)

۶_ آمار استنباطی

فرضیات تحقیق:

۴- فرضیه اول: بین افزایش پارامتر هویت مکان به مکان و میزان حضور پذیری کودکان در فضاهای عمومی شهری رابطه وجود دارد.

جدول ۱: آزمون کولموگروف اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن داده‌ها

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	Z کولموگروف اسمیرنوف	p
خودکارآمدی	۳/۸۶	۰/۸۸	۱/۶۸۵	۰/۰۷۶

همان‌گونه که در جدول ۱: مشاهده می‌گردد آزمون کولموگروف اسمیرنوف برای نمره هویت مکانی معنادار نیست چون سطح معناداری بالاتر از ۰/۰۱ می‌باشد و بنابراین داده‌ها دارای توزیع نرمالی است و می‌توان از تحلیل‌های پارامتریک برای آن استفاده کرد.

جدول ۲: ضریب همبستگی بین هویت مکان با افزایش حضورپذیری کودکان

متغیر ملاک	متغیر پیش‌بین	میزان حضورپذیری کودکان
هویت مکانی	ضریب همبستگی	۰/۳۷**
	سطح معناداری	۰/۰۰۳
	تعداد	۳۸۳
ضریب همبستگی	$= 0.367R$	
ضریب تعیین	$= 0.238 R^2$	

بر اساس اطلاعات جدول (۲) بین معیارهای هویت مکان با افزایش حضورپذیری کودکان در سطح ۰/۰۱ رابطه معناداری وجود دارد، زیرا سطح معناداری کوچک‌تر از ۰/۰۱ می‌باشد. همچنین مقدار این رابطه برای متغیرها به ترتیب برابر با ۰/۳۷ می‌باشد. بنابراین هر چه معیارهای هویت مکان در منطقه یک شهر شیراز بالاتر باشد، میزان حضورپذیری کودکان در این بافت‌ها افزایش می‌یابد.

۵- فرضیه دوم: بین افزایش پارامتر حس خاطره انگیزی و میزان حضور پذیری کودکان در فضاهای عمومی شهری رابطه وجود دارد.

جدول ۳: آزمون کولموگروف اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن داده‌ها

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	Z کولموگروف اسمیرنوف	p
خودکارآمدی	۳/۴۶	۰/۶۸	۱/۳۴۲	۰/۰۷۱

همان‌گونه که در جدول (۳) مشاهده می‌گردد آزمون کولموگروف اسمیرنوف برای نمره خاطره انگیزی معنادار نیست چون سطح معناداری بالاتر از ۰/۰۱ می‌باشد و بنابراین داده‌ها دارای توزیع نرمالی است و می‌توان از تحلیل‌های پارامتریک برای آن استفاده کرد.

جدول ۴: ضریب همبستگی بین خاطره انگیزی با افزایش حضور پذیری کودکان

متغیر ملاک	متغیر پیش‌بین	افزایش حضور کودکان
خاطره انگیزی	ضریب همبستگی	۰/۲۳۹**
	سطح معناداری	۰/۰۰۱
	تعداد	۳۸۳
ضریب همبستگی	۰/۲۳۸R=	
ضریب تعیین	=۰/۰۸۶ R ²	

براساس اطلاعات جدول (۴) بین خاطره انگیزی با افزایش حضور پذیری کودکان در سطح ۰/۰۱ رابطه معناداری وجود دارد، زیرا سطح معناداری کوچک‌تر از ۰/۰۱ می‌باشد. همچنین مقدار این رابطه برای متغیرها به ترتیب برابر با ۰/۲۳۸ می‌باشد. بنابراین چه معیار خاطره انگیزی در منطقه یک شهر شیراز بالاتر باشد، میزان حضور پذیری کودکان در این بافت‌ها افزایش می‌یابد.

۶- فرضیه سوم: بین افزایش پارامتر حس تعلق به مکان و میزان حضور پذیری کودکان در فضاهای عمومی شهری رابطه وجود دارد.

جدول ۵: آزمون کولموگروف اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن داده‌ها

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	Z کولموگروف اسمیرنوف	p
حس تعلق به مکان	۳/۴۱	۰/۷۱	۰/۷۸۴	۰/۵۴۶

همان‌گونه که در جدول (۵) مشاهده می‌گردد آزمون کولموگروف اسمیرنوف برای نمره حس تعلق به مکان معنادار نیست چون سطح معناداری بالاتر از ۰/۰۱ می‌باشد و بنابراین داده‌ها دارای توزیع نرمالی است و می‌توان از تحلیل‌های پارامتریک برای آن استفاده کرد.

جدول ۶: ضریب همبستگی بین حس تعلق به مکان با افزایش حضورپذیری کودکان

متغیر ملاک	میزان حضورپذیری کودکان
حس تعلق به مکان	ضریب همبستگی
	سطح معناداری
	تعداد
ضریب همبستگی	$R=0.286$

بر اساس اطلاعات جدول (۶) بین حس تعلق به مکان با افزایش حضورپذیری کودکان در سطح ۰/۰۱ رابطه معناداری وجود دارد، زیرا سطح معناداری کوچک‌تر از ۰/۰۱ می‌باشد. همچنین مقدار این رابطه برای متغیرها به ترتیب برابر با ۰/۲۸ می‌باشد. بنابراین هر چه معیار حس تعلق به مکان در منطقه یک شهر شیراز بالاتر باشد، میزان حضورپذیری کودکان در این بافت‌ها افزایش بیشتری دارد.

۷_ بحث و نتیجه گیری

کودکان شهروندانی هستند که آینده شهر و کشور را می سازند و اگر بخواهیم در آینده، شهروندانی آشنا با حقوق شهروندی داشته باشد باید از هم اکنون شهر را برای کودکان فراهم کرد. کمبود فضاهای مناسب با ارزش ها و خواسته های کودکان و نوجوانان در شهر های ما به شدت ملموس است و کودکان و نوجوانان نسبت به شهر، تصویری آمیخته با هراس و واهمه دارند. یکی از وظایف اساسی نهاد های اجتماعی در عرصه جامعه، تلاش برای ایجاد فضایی شاد در جامعه است. ترویج محیط امن در بین شهروندان وبخصوص کودکان در کنار فعالیت های آموزش شهروندی، از تاثیر گذارترین روش های اجرایی برای تعمیق وترویج فرهنگ شهروندی است. دراین راستا علاوه بر توجه به برنامه های اجتماعی و فرهنگی نیاز به فضا سازی کالبدی و ایجاد مکان های دوستدار کودک و امن برای تفریح و فراغت کودک وجود داشته باشد.

با توجه به اینکه در زمینه کودک از بعد اجتماعی و توجه به رویکرد ها ومولفه های شهر مورد پسند کودک هیچ کار مطلوبی صورت نگرفته است لازم دانسته از بعد اجتماعی و فضایی به مسئله کودک و شهر پرداخته شود.

۸_ منابع:

- ۱- رحیمی، محمد، قیاسی، سمیرا، امیریان، سهراب، (۱۳۹۶)، " ارزیابی شاخص های رشد هوشمند شهری با استفاده از مدل تحلیل عاملی (مطالعه موردی: منطقه یک شیراز)", جغرافیا (فصلنامه علمی - پژوهشی و بین المللی جغرافیای ایران)، دوره جدید، سال یازدهم، شماره ۵۵، زمستان ۱۳۹۶.
- ۲- صفوی مقدم، سیده مریم، نوغانی دخت بهمنی، محسن، مظلوم خراسانی، محمد (۱۳۹۴)، " بررسی شهر دوستدار کودک و احساس شادی کودکان در شهر مشهد"، مجله علوم اجتماعی دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی مشهد، صص ۱۴۳ - ۱۶۵.
- ۳- شکور، علی، یدیسار، فرزاد، " تحلیلی بر توانمند سازی و توسعه محلات در شهرها (مطالعه موردی: محله گودر عریان شهر شیراز)، اولین همایش ملی شهرسازی و معماری در گذر زمان.
- ۴- مرکز آمار ایران، (۱۳۹۵)، "سرشماری عمومی نفوس و مسکن شهری"، سالنامه آماری استان فارس.
- ۵- کربلایی حسینی غیاثوند، ابوالفضل؛ سهیلی، جمال الدین، (۱۳۹۲)، " ویژگی های شهر دوست داشتنی از نگاه کودکان (مطالعه موردی: منطقه دو شهرداری قزوین)، فصلنامه مطالعات شهری، ۳، (۹)، ۵۹ - ۶۸.
- ۶- کیانی، اکبر و اسماعیل زاده، کواکی، علی، (۱۳۹۱)، " تحلیل و برنامه ریزی " شهر دوستدار کودک (CFC)", از دیدگاه کودکان، باغ نظر، ۹ (۲۰)، ۵۱ - ۶۲.
- ۷- فلاحی، علیرضا و گمینی اصفهانی، هدیه (۱۳۹۶)، " برنامه ریزی و طراحی معماری فضاهای دوستدار کودک در فرآیند بازسازی پس از زلزله بم، مسکن و محیط روستا، ۱۵۸، ۶۳ - ۷۶.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

- 8- Birkmann,J(2006), Indicators and Criteria, In Measuring Vulnerability to Natural Hazards: Towards Disaster Resilient Societies, edited by J. Birkmann,United Nations University Press, Tokyo.
- 9- Roth R, Sara E (2010). Antiterrorism design and public safety: reconciling CPTED with the post, Massachusetts Institute of Technology, Dept. of Urban Studies and Planning.
- 10- Kelly Eric Damian, Crabtree Dain (2009). Securing the built environment: an analysis crime prevention through environmental design, Ball State University, Muncie, Indiana.
- 11- UNICEF. (2009). Child Friendly Cities promoted by UNICEF National Committees and Country Offices.